

Ismeretterjesztés Csongrád megyében

Megtárgyalta a TIT országos elnöksége

A tudományos ismeretterjesztésben kiemelkedő szerepe van a tanfolyamszerű ismeretterjesztő formának. A TIT Csongrád megyei szervezete arra törekszik, hogy a társulat szellemi bázisának legjavát, s anyagi eszközeinek eddigi jóval nagyobb hányadát az ipari munkások, a mezőgazdasági, fizikai dolgozók, az ifjúság és a nők körében folyó tudományos

ismeretterjesztésre fordítsa. Az itt szerzett tapasztalatokról adott jelentést tegnap a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Csongrád megyei elnöksége az országos ügyvezető elnökség számára. A fővárosban, a természet-tudományi stúdióban tartott tanácskozáson dr. Ortuay Gyula, a TIT országos elnöke vezetésével, a TIT Csongrád megyei ügyvezető

elnökség tagjainak részvételével vitatták meg a Csongrád megyei tapasztalatokat. A tanácskozás legfőbb tanulsága, hogy a fentebb említett dolgozó rétegek körében növelni kell a tanfolyamszerű ismeretterjesztés hatékonyságát, szélesíteni, valamint elmélyíteni a TIT és a különböző közművelődési intézmények közötti kapcsolatot.

Végzős fiatalok továbbtanulása

Befejeződött a pályaválasztási munka első szakasza

Szerdán országsszerte befejeződött az ideai pályaválasztási munka első szakasza: 5200 általános iskolában véget ért a középfokú oktatási intézményekbe jelentkezés előkészítése. A továbbtanulni szándékozó általános iskolások fiatalok ugyanis március 20-ig tölthették ki jelentkezési lapjukat. Az első — nem végleges — összegezeként szerint az idén mintegy 126—128 ezer diák fejezi be nappali tagozaton az általános iskola VIII. osztályát, s így a létszám a demográfiai helyzetnek megfelelően a tavalyihoz képest mintegy további hatezerrel csökkent. Az illetékesek tájékoztatása szerint ebben az esztendőben sem jelentett gondot a végzős fiatalok továbbtanulása, és nem jelent majd gondot elhelyezésük sem. A tervek szerint ugyanis a VIII. osztályt befejező diákok 43 százaléka tanulhat tovább középiskolában, ami szám szerint azt jelenti, hogy körülbelül 54 000 első osztályos gimnazista és szakközépiskolás számára nyílik összel felvételi lehetőség. További 55 000 fiatalt várnak a szakmunkásképző intézetek.

Még néhány napig fogadják el a felsőoktatási intézmények a most érettségiző fiatalok jelentkezési lapjait. Ebben az esztendőben előzetes számítások szerint kö-

zel 52 ezren érettségiznek az új vizsgaszabályzatok előírásai szerint. Mint ismeretes, az új érettségi vizsgaszabályzat egyik újdonsága: az érettségi vizsgán — sokoldalú megfontolás alapján — kiiktatják az osztályozást. A három fokozatú minősítési rendszerrel és az érettségi könnyítésével is messzemenően figyelembe vették a továbbtanuló diákok helyzetét. Szeretnék, ha ebben a nehéz vizsgaidőszakban idejüket és energiájukat a felvételi vizsgára tudnák a legcélszerűbben koncentrálni, mert ott dől el, felveszik-e őket egyetemre, főiskolára.

Márciusban tehát befejeződik a felsőoktatási intézményekbe való jelentkezés a nappali, az esti és a levelező tagozatokon egyaránt. Az érvényben levő rendelkezések szerint a felsőoktatási intézmények március 30-ig fogadják el a jelentkezési lapokat. Kivételt jelentenek a művészeti főiskolák, az oda történő jelentkezéseket intézményenként külön-külön határozták meg. Hasonlóképpen kivétel a gyógypedagógiai tanárképző főiskola, a tanító és óvónképző intézetek, ahova március 25-ig lehet jelentkezni. Az előzetes számvetésekből kiderül: a mintegy 52 000 nappali tagozaton érettségiző fiatal közül ebben

az esztendőben is hozzávetőlegesen 28 ezren szeretnének továbbtanulni valamilyen felsőoktatási intézményben. Figyelembe véve, hogy az elmúlt évben érettségizettek is pályáznak a nappali tagozatokra, ez azt jelenti: minden 100 felsőoktatásra készülő diák közül csak 30—40-et vehetnek fel évente az egyetemek, főiskolák. Az idén mintegy 15 300 első évest fogadnak majd a felsőoktatási intézmények nappali tagozatain. A középiskolát most végzők sorából további hétezen jelentkezhettek szakmunkásképző intézetekbe.

Márciusban országsszerte befejeződött az általános iskolák leendő első osztályosainak iskoláztatási munkája is. Az első — nem végleges — összegezeként a következő esztendőben több mint 150 000 hatesztendőes kisdíák kezdi meg nyolcéves általános iskolai munkáját. Öröndetes demográfiai mutató, hogy több mint 13 000-rel gyarapodik létszámuk az előző tanévhez képest. A fővárosban több mint 22 000 új elsőst várnak, a tavalyihoz képest a létszámgyparodás meghaladja a 10 százalékot. (MTI)

Szolidaritás Kambodzsa népével

Röpgyűlést tartottak tegnap, szerdán műszakkezdés előtt a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat szocialista brigádjai, amelyen táviratot fogalmaztak meg, kifejezve szolidaritásukat a kambodzsai hazafiakkal.

Szolidaritási gyűlés volt tegnap a MAHART tápei üzemében is. A szolidaritási bizottság címre elküldték azt a táviratot, amelyben az üzem dolgozói köszöntik a kambodzsai felszabadító erőket, az egységfront és a népi felszabadító fegyveres erők megalakulásának negyedik évfordulója alkalmából. Együttal követelik a kambodzsai háború befejezését.

A JATE KISZ-bizottsága is szolidaritási gyűlést tartott tegnap, s a résztvevők táviratban fejezték ki szolidaritásukat a kambodzsai néppel.

Nyereség

A Nehézipari Minisztérium vállalatai 1973-ban összesen kétmilliárd forinttal több nyereséget értek el az előző évinél. A nagyobb nyereségnek megfelelően 190 millió forinttal több részesei alap képződött.

Hétezer könyv

Megnyílt a Szovjet Kultúra és Tudomány Házának könyvtára

Szerdán Budapesten, a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában megnyílt a szépirodalmi és társadalomtudományi, valamint a műszaki-tudományos könyvtár. Ebből az alkalomból V. G. Szergejev, a ház igazgatója sajtótájékoztatót tartott.

Egyebek között elmondta, hogy a szépirodalmi és társadalomtudományi könyvtárat a ház minden látogatója, a műszaki-tudományos könyvtár a tudósok, a különböző területeken dolgozó szakemberek, valamint a szovjet tudomány és technika legújabb eredményei iránt érdeklődők vehetik igénybe. A könyvtári állomány alapját az orosz nyelvű könyvek, újságok és folyóiratok teszik ki. A jelenleg 7000 kötetes könyvtári állományt folyamatosan bővítik különböző új kiadványokkal.

A könyvtár konferenciák, előadások, találkozók rendezésére alkalmas szalonnal, olvasóteremmel és különböző szolgáltatásokkal rendelkezik.

A jövőben — a könyvtár állományának állandó bővítése mellett — jelentős évforduló, emlékeztetés dátumok kapcsán a megjelent új alkotásokból időszaki kiállításokat, olvasói ankétokat,

Üzlet és kultúra

Mindentől távoli, eléggé eldugott helyen fekszik a perczeli iskola. Hepe-hupás homokos úton sokat kell döcögni az autónak még Kistelektől a „szőlők között bujkálva” megtalálja. A vasútmegállóhely meg a Magyar—Szovjet Barát-ság Tsz. 1. számú majorja ad végső eligazítást. Az épületektől délre magaslik a kultúra hajdani bölcsője. Ma már nem nevezhető annak, mert több ténylező is közrejátszik. Jelenleg néhány alsó tagozatos gyermekből álló osztályok és a nagyteremben pedig vegyesbölt teszi tarkává a képet. Áll a vita azon, hogy mi legyen a múlt század második felében felépült, perczeli iskolával? (A szájhagyomány szerint Perczel Mór, a szabadságharc híres tábornoka az iskola helyén levő fához kötötte a lovát, és innen az iskola neve.)

A múltat tekintve nagyon sok kisgyermek sajátította el a tudás alapjait különböző tanítók keze alatt. Idővel a tanköteles gyerekek száma csökkent, végül a hatvanas évek elején megszüntették a felsőtagozatot. Előbb kultúrterem, tévével, játékokkal, majd a tanyák villamosítása és az itteni KISZ-élet hanyatlása után nem használták semmire a tízszer tízméteres nagytermet. Ezt a helyzetet igyekezett

kihasználni a helyi tévész korábbi elnöke azáltal, hogy vegyesböltöt nyitott a környék dolgozóinak nagy örömére. A környék szórakozását a köznyelv szerint a hónapoként rendezett bálók szolgáltatták. (Sorozatos részesekedés, verekedés, hangoskodás). Új nevelő került a gyermekekhez, és szándékában áll valamit javítani a jelenlegi silány állapotot, mégpedig oly módon, hogy a böltöt zárják be! Igaza van tagadhatatlanul. De mi lesz az emberekkel? Megint órákat, sőt néha félnapokat fognak eltölteni majd a vásárlással. Hat-tíz kilométerekről húzzák, „cipelik” a sóval, cukorral, kenyérel megtelt kosarakat. Most helyben van minden, nem kell „kiesni” a munkából, és különösebb öltözködés nélkül el lehet intézni a bevásárlást.

Kinek van igaza? A kultúrát akaró tanítónak vagy a népeknek? Az AFESZ piti, jelentéktelen ügynek tekinti. A tévészvezetőségnek sokkal komolyabb gondjai is vannak, de la-
tolgatják az új bolt építését.

Mi a teendő? Allni és várni azt, hogy magától megoldódik a probléma? Kompromisszumos megoldást bizonyára lehetne találni, azért, hogy a perczeliek ne járjanak más-hová se kenyérért, se kultúráért.

Majoros Tibor

Földgáz Győrben

1976-ig Észak-Dunántúl ipari központját, Győrt is bekapcsolják az országos földgázhálózatba. A 70 kilométer hosszú távvezeték Ajkától kigyózik majd a városig.

Jancsó Adrienne előadóestje

Általános iskolásoknak mutatott be Jancsó Adrienne érdemes művész a magyar költészet gyöngyszemeiből összeállított, játékos, irodalmi fejtörővel egybekötött műsort tegnap délután, a November 7. művelődési központban. Este „Beszélő dallamok, muzsikáló versek” című előadóestjét hallgathatta meg a közönség. Csupa olyan költeményt, amelyeket már-már énekelni lehet, amelyek nyelvünk zeneiségét és gazdagságát mondатаik dallamával és ritmusával hivatottak bizonyítani.

A nagy sikerű est előtt megkértük Jancsó Adrienne, a népköltészeti alkotásokat, erdélyi népballadák legavatottabb ismerőjét és tolmácsolóját, a sajátosan egyéni hangú pódiumművészt, mondjon véleményt a napjaink művészeti vitáiban sokszor szereplő két témakörrel: a népművészet és a pódiumművészet „divatjáról”

— Ez az országsszerte tapasztalható megnövekedett érdeklődés a népművészet iránt, számomra rendkívül öröndetes dolog. Aggodalmait azonban, amelyek részben abból fakadhatnak, hogy nekem természetes életemem volt a népművészet és magától értetődő vele való foglalkozás, nem titkolhatom. Ebben az országos mozgalomban ugyanis rendkívül sokat árthat a felszínesség. Ha valaki felvesz egy széki mellényt, még nem biztos, hogy értője a népi művészeteknek, hanem,

sajnos elég gyakran, valóban csak a divat hódolója, követője a külsőségekben. Minthogy a fiatalok, érthetően, hajlamosak ilyesmire, én mindig felhasználom az alkalmat a figyelemfelhívásra: csak akkor van értelme a népművészetrel való foglalkozásnak, ha mélyen, a gyökereikig hatolnak, ha az igazi tartalmak ismeretében megtalálják a megfelelő formákat és módszereket.

— A pódiumművészet? Valóban összehasonlíthatatlanul több színész szerepel manapság pódiumon is, mint korábban. Akárcsak a népművészet, a vers iránt is megnőtt az érdeklődés, a közönség szeretne minél többet hallani. A színészeknek pedig jó alkalom az előadóest tehetségük, sokoldalúságuk bizonyítására. Véleményem szerint az az előadó-művész, aki nem a saját egyéniségét, személyes érzelmeit és gondolatait, hanem a költőt igyekszik bemutatni. Nekem összesen 24, egész estét betöltő műsorom van, és rengeteg verset megtanultam, mert hiszen ez a dolgom. Tehát összehasonlíthatatlanul könnyebb helyzetben vagyok, mint bármelyik színész, aki elsősorban szerepeket tanul, és játszik el a színpadon. Sokszor bizony jóval sikeresebben és élményszerűbben, mint ahogy a verset mondja a pódiumon. Mindenesetre remélem, hogy ez a divathullám az előadó-művészek utánpótlásának kérdésében segít majd.

S. E.

Április 7-e:

Egészségügyi világnap

„Jobb táplálkozás — egészségesebb világ!” Ez lesz a jelszava az egészségügyi világnapnak, amelyet az idén is április 7-én tartanak. Arra a kérdésre, mi tette szükségessé, hogy az említett témához kapcsolódjon a világnap, az egészségügyi felvilágosítási központban a következőket mondták:

— A cél az, hogy a közvélemény figyelmét minél szélesebb körben és hangsúlyozottan felhívjuk a korszerű táplálkozás fontosságára, ami egészségügyi szempontból is lényeges.

Áprilisban országsszerte előadásokat, ankétokat rendeznek — a megyei egészségügyi nevelési csoportok közreműködésével — a korszerű táplálkozásról. Az üzletekben külön helyezik majd el a kalóriaszegény árukat, a vendéglátóipari egységekben pedig gondoskodnak róla, hogy az étlapok összeállításánál legyenek tekintettel a hízní nem akarókra, illetőleg a fogyókúrázókra is.

Természetesen felhasználjuk a tömegkommunikáció sokoldalú lehetőségeit is. A filmhíradó például egy héten át tűzi napirendre az egészséges táplálkozással kapcsolatos legfőbb tudnivalókat. Ugyancsak foglalkozik ezzel a kérdéssel a rádió és a televízió.

Emlékeztettek a felvilágosítási központban arra, hogy hazánkban a „Megmérettünk és nehéznek találtatunk” akciósorozat már előzetesen jól szolgált a soron következő egészségügyi világnap célját. Most újabb kitűnő lehetőség kínálkozik a nevelőfelvilágosító tevékenység folytatására a korszerű táplálkozás minél szélesebb körű elterjesztése érdekében. Az lenne a célszerű, ha társadalmunk táplálkozásában a napi mintegy 3200 kalória helyett — elsősorban a szénhidrát-fogyasztás mérséklésével — a kalória-fogyasztás 2700—2900-ra csökkenne. Tapasztalatok bizonyítják, hogy ez a „fejadag” átlagos munkavégzés esetén elegendő.

Kazincbarcika jubileuma

Húsz évvel ezelőtt tartotta alakuló ülését az akkor városi tanácsa. Az alakuló ülés színhelyén, a két évtizedes jubileum megörökítésére, szerdán emléktáblát lepleztek le. Az emléktábla leplezése után több társadalmi munkásnak átadták a városi tanács által alapított „Kazincbarcikaért”-emléklapok.

Reflektor

Reflektor címmel a napokban jelent meg a József Attila Tudományegyetem kulturális bizottságának időszaki kiadványa. A mostani kiadvány a tavalyi tájékoztató füzett folytatása, s célja az egyetem oktatóinak, dolgozóinak és hallgatóinak tájékoztatása az egyetemen folyó kulturális munkáról, eseményekről, eredményekről. Az első kiadványban érdekes írást olvashatunk a

téli népművelési gyakorlatról, és a kulturális bizottság által rendezett programokról. Bepillanthatunk a két-évenként megrendezendő egyetemi és főiskolai művészeti fesztiválra készülő egyetemi énekkar, a néptáncsoport és az egyetemi színpad műhelyébe. A kiadványt sajtószemle egészíti ki, s közli a Collegium Artium et Politechnicum, valamint a KISZ-klub programját.